

Prazen strah, temveč smemo mi onim „birokratom“ zameriti, ki naš narodni jezik kot „Sausprache“ imenujejo. Da smo mi prepotrpežljivi in miroljubni, to naši nasprotniki spoznajo. Znano je, da slavno c. k. okr. glavarstvo v Mariboru, gotovo pa tudi še drugi uradi slovenske dopise rado sprejemajo. Najdemo pa celo takih županov, ki slovenskih dopisov sprejemati nečejo. Tukaj najvim samo eden izgled iz občine „Črešnovske pri Slov. Bistrici: „Wird dem löblichen Gemeindeamte Gegenwärtige nicht verständliche Zuschrift mit dem Bemerken rückgewiesen, dass die Amtssprache eine „deutsche“ A. daher Zuschriften nur in der Amtssprache erledigt werden können u. s. w.“ Tamošnji g. Oberpurgermajster“ in sekreter (Sorschagg) je menda mislil, občinski predstojnik se mu bo za ta nank gotovo zahvalil! — Plačilni nalogi so se posestnikom za dačo za letos in prihodnje leto doposlali, iz katerih je razvidno, koliko večja bo v prihodnje. Te številke so res strašanske in vidi se, kako dobro so cenilni možje ceniti znali. Cenitve so bile drage. Upamo, da bodo vsaj reklamacije uspeha imele, sicer posestnikom zavoljo prevelike dače ni mogoče shajati. — Dobre letine smo se močne veselili, ker se je vse tako lepo kazalo, pa imeli bomo le srednjo letino, ker koruzo so črvi skoz stebila prevotlili, in vsled tega je drobna ostala. Veliko škode nam pa dela neprestani dež, krompir gujije, ajda se ne da žeti in obletuje, in ozinima se sejati ne da.

Od sv. Vida na Dravskem polju. (Naj se z v. č.) „Jaz podpisani se s tem z možbesedo obvezem, v okrajnem zboru vedno glasovati z narodno stranko. Pri sv. Vidu 12. maja 1880 F. Šoštarič.“ Tako se glasi še dobro shranjeno pismo, ki ga je imenovani svojevoljno in lastoročno napisal, ko so ga narodnjaki pitali, če bi on sprejel volitev v okrajni zastop, ako bi ga narodna stranka našim vrlim kmetom za volitev priporočila. Kaj pa nas je skušnja o tem možaku naučila? Kako se je obnašal Vidovski Šoštarič v okrajnem zastopu? Jeli zvest ostal danej možbesedi in vedno glasoval za ono, kaj so naši odlični narodnjaki spoznali, da bo ptujskemu okraju na bask? Pri prvi sednici okr. zastopa na Vrbanovo l. l. ko so bile volitve v okrajni odbor, se je eden od kmetov izvoljeni zastopnik, kakor se ob svojem času v „Slov. Gosp.“ bralo „modro zakesnil“ in ta eden bil je Šoštarič. Narodna stranka, premda so nekteri že takrat sumljivo z glavo majali, itak mu je to „modro zakesnjenje“ prizanesla in še ga celo zvolila v okrajni odbor. Dalje čitalo se je po raznih slovenskih novinah, ka je bil med onimi tremi Judeži, ki so dne 4. aprila v okrajnem zastopu proti ustanovljenju okrajne branilnice glasovali, tudi F. Šoštarič; in poslednji „Gospodar“ prinesel nam je vest: med onimi, ki s vsemi kremplji se trudijo oživiljenje nam tako potrebne okrajne branilnice ovirati in odlagati kam do sve-

tega — Nikoli, bil je zopet preljubeznjivi naš Šoštarič. Kako se Vam, mili rojaki, dopade „možbeseda“ našega vidovskega po sili Nemca? Kaj zasluzi tak okrajni zastopnik, ki s svojim glasovanjem vedno dela proti želji onih, ki so ga zvolili? —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Magjari zavzemajo zopet prvo mesto, njihov upliv je skoraj v vseh vprašanih odločilen, to pa ne samo v ogerskih deželah, ampak tudi v Bosni in Hercegovini, pa še v naših zadevah. Sedaj uplivajo močno tudi na zunanjo politiko našega cesarstva, kajti začasno vodi magjarski g. Szlavy po smrti barona Hajmerla ministerstvo zunanjih zadev in desna roka ali prvi sekcijski načelnik mu je zopet magjarski politikar plem. Kallay. — Moravski c. kr. namestnik baron Korb je naglo umrl v teatru Brnskem, ljudje obžalujejo njegovo smrt, ker je bil vsestranski pravičen, tudi Slovanom. Naslednika mu namigavajo ministra Kourada. Bog daj! — Nemški liberalci so zopet debelo legali, češ da kmalu propade minister grof Taaffe, toda minister stoji ali sedi prav trdno, pač pa se liberalci kavsajo med seboj. Najhujši tevtonje, ki verujejo v „Tagespošto“, „Marburgerco“ in „Cillier Zeitung“, hočejo vse Nemce strobiti v „nemško-narodno“ stranko. Toda dr. Suess, plem. Plener, dr. Czeditk itd. se bojijo, da ne bi taka stranka nikoli v Avstriji doplezala do ministerskih stolov, ker odbacuje konservativne Nemce in napada Slovane. Zato ovi možje druge strune napenjajo in pravijo liberalnim Nemcem: naj bodo Slovanom saj nekoliko prijaznejši. To je pa ogenj v streho; omenjeni tevtoni ali urgermani se kar jeze tresejo in psujejo na Plenerje, Suesse, Czeditke itd., ter jim očitajo sebične namene itd. Naj se le kavsajo, kakor jim ljubo in drago, dokler se ne spametvajo. — V kranjskem deželnem zboru je poslanec Detela nasvetoval, naj se v Ljubljani osnuje kmetijska šola; res čuda, kako kranjski poslanci še le po 20 letih potrebo takšne šole spoznajo. Volil je se tudi jednoglasno odbor, ki bode priprave delal za svečano obhajanje 600-letnice, da je Kranjska prišla pod žezlo vladarjev iz Habsburške hiše. — Koroški poslanec Tengg je tožil, zakaj porotniki vsi jednake nagrade dobivajo brez ozira na to, da so nekateri blizu sodišča doma, drugi pa daleč proč; on svetuje, naj se vsakemu 15 kr. potnine izplača za kilometer, in dnina 2 gl. Poslanec Horner je zahteval, naj žandarji županom na roko hodijo, kedar je pomoči treba zoper neubogljive posle in delavce postopati. Poslanec Petrič je nasvetoval, naj bi se rok za gruntve reklamacije podaljšal. Njegov nasvet bil je sprejet, ali bo kaj pomagal, o tem dvomimo. — Hrvatski poslanci in profesorji Vrbančič in Vojuovič bili so o priliki saborskih volitev iz

službe djani, sedaj baje dobila službe nazaj. — V Budimpešti se poslanci sedaj prepirajo, kaj bi cesarju in kralju odgovorili na prestolni govor; večina bo sprejela gotovo Jokay-jevo zmerno adreso, medjimurski poslanec Urvary pa drži s poslancem Helftyjem, ki hoče ogerske dežele od naših celó odtrgati, colniško linijo na meji potegniti in vzajemno armado ali vojsko na dvoje razklati. Čudno je tudi to, da rumunski poslanci in hrvatski z vladino stranko vlečejo, srbski pa vsem nasprotujejo, ter zahtevajo, naj Avstrija popusti Bosno in Hercegovino. Nezloga med temi narodi jači magjarsko silo.

Vnanje države. Severno Nemčijo in Angleško je te dni silni vihar nadlegoval; morje je grozno vkipelo in nižje ulice v mestih Bremen, Hamburg poplavilo, mnogo ljudi je vtonilo. Bismark se je vendarle pogovarjal s francoskim politikarjem Gambetto, o tem ni več dvomiti, pa tudi na Ruskem je ta mož bil bržej ko ne. — Ruski car se je preselil v Gačino, grad na južnej strani od Petrograda. Namerava baje obiskati Kijev in potem priti v Levov, da se snide z našim cesarjem. — Turški sultan je Francozom in Angležem zobe pokazal, ko so oni svoje ladije oklopnice poslali v Egipt; sultan je namreč tje uže naprej napotil dva svoja višja oficirja, ki imata nalog, egiptovskega vicekralja odstaviti, če bi se ne hotel braniti zoper Angleže in Francoze. — Italijani še vedno lovijo po zaveznikih; pravijo, da si njihov kralj Umberto vendarle resno prizadeva, z našim in nemškim cesarjem sniti se in zvezati. — Francosko sedanje ministerstvo odstopi v mesec dneh in potem zasede najbrž Gambetta s svojimi pristaši ministerske stole. V Afriki je general Sabatier 800 Arabov pobil in druge v pobeg zapodil. — Ubogi in od Angležev hudo zatirani Irci napravili so politično društvo, imenovano: deželjska — liga (zaveza), ter so skušali po postavni poti pomagati si; toda angleška vlada neče nič zdatnega za Iree storiti, ter je začela narodne voditelje zapirati. Ugrabljen in zaprt je toraj Parnell, Dillon, Kelly, Brien, Sekston, Kvin, kar je narod strahovito razburilo, v večih mestih prišlo je uže do krvi prelivanja; vlada odpošilja naglo vojakov v razdraženo Irsko.

Za poduk in kratek čas.

Kula Ali paše Čengić-a.

I. Čas, kateri vse prinese, pripeljal je tudi toli zaželeno priliko, da zamorem dragomilim čitateljem „Slov. Gosp.“ iz svojega bogatega dnevnega zapisnika zopet nekoliko črtic o svojem potovanju po Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in Istriji podati in ponuditi. Res! od prevažnega 1878. leta do danes napisalo se je mnogo dobrega in resničnega o Bosni in Hercegovini po raznih časnikih in znanstvenih knjigah, pa morebiti ne bodem razžalil res-

nice, ako denem, da sem med nabranim vršajem našel več smetnega plevela kakor zdravega zrnja in to ne le v nemških tim več tudi v slovanskih in slovanskih spisih. Dotičnih pogreškov naravnost pobijati mi ni dovolj niti časa niti prostora, pa mimogredé hočem tu in tam laž s stola zapoditi ter resnico na-nj posaditi. Sicer pa živo in željno želim, da bi se prijazni bralci nad temi črticami tako kratkočasili, kakor se pisatelj ni dolgočasil, ogledovaje in občudovaje krasne kraje, ljube ljudi, zanimive navade in mične šege.

Našemu zdravniškemu oddelku šte. 15 bila sta v Sarajevu dva lazareta s 760 boleniki v skrb in vodstvo izročena. V prvem na prav prijetnem kraju pri vходу v mesto stoječem, ležali so samo ranjenci. Ko sem dne 26. avgusta 1878 l. prvokrat med nje prišel in sprevidel jih nezuanu, nepopisljivo revščino, zbolelo me je globoko v srci in duši, ker jim ni bilo pomagati. Ležali so križema po hodnikih in sobah, po dvoriščih in kletih, nekteri na umazanih turških posteljah, drugi na goli slami ali oprhlem senu, tretji na trdih, grčastih deskah, ogrnjeni v svoje še krvave plajšče. Tu se je zvijal v groznih bolečinah lovec, kateremu je svinčenka predrla rebra, prsi in še desno roko; tam je milo zdihoval pešak Franc Karlovega polka, ker ni znal, kamo bi se obrnil, da počiva mirno in lahko, ker so ga rane skelele na desnej roki, v levem bedru in na vratu. Poleg njega je ihtel kanonir — živa podoba strašnih dušnih muk in telesnih bolečin — zdravniki so mu jemali ravno kar levo nogo, da mu rešijo vsaj življenje. In tam v poslednjem sobi, pred ktere vhodom je moral vsakdo, ki je bil vanjo prinesen, popustiti svojo edino tolažbo — sladko npanje — tukaj so se krečevito bojevali junaki bledega obraza in hladnorosnega čela z onim neprijateljem, ki se ne dá več premagati. Teh prežalostnih prizorov, ki so se tu vršili, zabil ne bodem vse svoje žive dni; vtisnili so se mi tako globoko in neizbrisljivo v dušo, kakor vdolbi kipar spominski napis v marmornato ploščo. — Druga bolenišnica se je nahajala v poslopji nekdanje turške vojaške akademije. Posamezne sobe so bile prav prostorne in z lepo pisanimi malarijami preoblečene. V kate- terej so se zbirali in šolali mladi turški vojaki, bila je napravljena za zidom, na okrog divanhana ali sedeži za učence, na sredi pa je stal stol za učitelja. Po kotih so bile razmetane raznovrstne turške in francoske knjige, iz katerih se je nabirala turška mladež vojniških znanosti in umetnosti. Čudil in še prav močno sem se čudil in so se čudili moji tovariši, ko najdemo med temi učnimi pripomočki Cambrai-skega škofa Fenelona preimenitno, klasično delo: „Les aventures de Telemaque, dogodbe Telemakove“, katere mnogo- krat natisnene in na vse kulturne jezike preložene knjige slava bode trajala, dokler bode jezika, v katerem je pisana. Naj brž je to francosko Odi-sejo čital kteri turških zdravnikov, ki so vsi ra-